

La felicidad de México en la admirable Aparicion de la Virgen María. N. Señora de Guadalupe: y Origen de su milagrosa Imágen que se venera en su Santuario, extramuros de la Ciudad. Typ. dat. Mexici anno 1666, et locupletior anno 1675; Hispali ann. 1685; Matriti ann. 1785. In tom. 1.º operis, cui titulus *Coleccion de obras y opúsculos pertenecientes á la Aparicion etc.* inseritur hoc opus. (1)

23. Medina Solis D. Antonius, Presbyter, scripsit *Loa que se representó y recitó en el cerro de Guadalupe en la solemne colocacion de la Imágen de Nuestra Señora en la nueva Hermita el dia 2 de Febrero de 1667.* Typ. edit. Mexici eodem anno. (2)

24. Aviles D. Joseph, clericus saecularis, theologus, et poeta, qui humanas litteras publice docuit, (3) scripsit *Viridarium poeticum in honorem, laudationem, et obsequium Immac. Conceptionis B. M. V. adumbratae in ejusdem Prototypo miraculosae Mexiceae Imaginis de Guadalupe.* Typis edit Mexici anno 1669. Continet historiam praedictae Sacrae Imaginis. (4)

25. Lezamis D. Joseph, Presbyter, quem uti pium et praeclarum concionatorem laudat Beristain. (5)

(1) Videndi etiam Beristain Bibliot. art. Becerra D. Luis—Guridi Alcoser Apologia de la Aparicion, etc. cap. 15. §. 1.—Florenzia, La Estrella del Norte de Mexico, cap. 14 num. 185.—Luzurriaga, ubi supra: et alii communiter.

(2) Beristain, Bibliot. art. Medina Solis D. Antonio.

(3) Beristain, Bibliot. art. Aviles D. José.

(4) Florenzia. La Estrella del Norte de Mexico, cap. 34. núm. 363—Beristain, Bibliot. Hisp. Americ. art. Aviles D. José—Guridi Alcoser, Apologia de la Aparicion, etc. cap. 15. §. 1.—Oquendo, Disert. hist. sobre la Aparicion, etc. tom. 2. cap. 7. §. 2. núm. 466.

(5) Bibliot. art. Lezamis.

In opere, cui titulus *Vida de Santiago*, historiam affert templi B. M. V. de Guadalupe. (1) Non dicit bibliographus quo tempore scriptum fuerit hoc opus; verum narrat ejus auctorem ex Hispania venisse anno 1675; atque etiam notitiam affert alterius operis ejusdem auctoris typ. ed. anno 1699.

26. Castillo Fr. Martinus, franciscanus mexicanus, *Magister Sacrae Theologiae*, quod titulum obtinuit a Summo Pontifice Alexandro VII, quod quidem plusquam sufficiens est ad ejus sapientiam extollendam: plura et optima scripsit: quaedam typis mandavit; alia manuscripta reliquit. (2) Manuscriptum reliquit opus, cui titulus

Ciudad Mistica, ó Exposicion del Salmo "Fundamenta ejus." Loquitur in hoc opere de duabus Deiparae Imaginibus Mexici magna veneratione habitis, scilicet, de Guadalupe, et a Remediis. (3) Tempus quo hoc opus fuerit scriptum tacet bibliographus. Verum narrat hujus auctoris typ. edit. opera, sive Mexici, sive extra Mexicum, ab anno 1657 usque ad annum 1684.

27. Gonzalez P. Balthassar, Soc. Jesu, adeo Mexicanæ Linguae peritus, ut ejus *Cicero* fuerit appellatus, [4] scripsit eleganter

Historiam Apparitionis Guadalupensis mexicano idiomate. (5)

(1) Beristain, Bibliot. art. Lezamis D. José.

(2) Beristain, Bibliot. art. Castillo Fr. Martin.

(3) Beristain, Bibliot. art. Castillo Fr. Martin.

(4) Beristain, Bibliot. art. Gonzalez P. Baltasar.—Eguiara, Biblioth. Mexic. art. P. Balthassar Gonzalez.

(5) Beristain, Bibliot. art. Gonzalez P. Baltasar.—Eguiara, Biblioth. Mexic. art. P. Balthassar Gonzalez.

Annum, quo eam auctor scripserit, tacent bibliographi; verum narrant illum terram deseruisse anno 1678.

28. Riofrio D. Bernardus, qui licentiae gradum in Sacris Canonibus obtinuit in Mexicana Universitate, et Thesaurariam Dignitatem in Cathedrali Ecclesia *Michuacanensi*, (1) scripsit

Centonicum Virgilianum Monumentum mirabilis Apparitionis Purissimae Virginis Mariae de Guadalupe, extra moenia civitatis mexicanae. Typis edit Mexici anno 1680. (2)

29. Poesis viri periti in civitate cui nomen Queretaro

Poeticam concertationem habuere ad celebrandam dedicationem ditissimi et magnifici templi in honorem B. V. M. de Guadalupe. (3)

Haec concertatio locum habuit anno 1680, quo praedictum templum fuit dedicatum. (4)

30. Morales Pastrana D. Antonius, laicus, humanarum litterarum peritus, nec ignarus divinarum, (5) scripsit *Plura poemata in obsequium B. M. Virginis de Guadalupe:* quae jam perfecerat anno 1685. [6]

Cancion Real histórica de la milagrosa Imágen de Nues-

(1) Beristain, Bibliot. art. Riofrio D. Bernardo.

(2) Beristain, Bibliot. art. Riofrio D. Bernardo.—Eguiara, Bibliotheca Mexic. art. D. Bernardus de Riofrio.—Guridi Alcoser, Apolog. de la Aparic., etc. cap. 15, § 1.—Oquendo, Disert. hist. sobre la Aparicion, etc. tom. 2, cap. 7, § 2, núm. 467.

(3) Eguiara, Biblioth. Mexicana, art. D. Carolus Sigüenza et Gongora, núm. 675, ibi *Decora Queretari in nova Ecclesiasticorum, etc.*

(4) V. infra Expl. et Comp. historic. argumentor. 9. et 10.

(5) Beristain, Bibliot. art. Morales Pastrana.

(6) Berist. ib.

tra Señora de Guadalupe de México. Typis edit. Mexici anno 1697. (1)

31. Luzuriaga Fr. Joannes, Ordinis Sancti Francisci, et Commissarius Generalis Mexicanarum Provinciarum ejusdem Ordinis, (2)

Narrat B. V. M. de Guadalupe Apparitionem in lib. 2 cap. 3. núm. 25. Historiae B. M. V. Imaginis, atque ejus templi dicti *de Aranzazú.* Mexicanis typis edit. anno 1686. (3)

32. Florencia P. Franciscus, Soc. Jesu, qui Philosophiam et Theologiam docuit in ipsius Societatis Collegio Maximo mexicano, et Procurator fuit Romae, et Matrivi Provinciae suae mexicanae, quod munus deinde Hispaniae obivit pro omnibus jesuitarum americanis Provinciis, [4] scripsit

La Estrella del Norte de México, etc. Mexic. typ. edit. 1688. [5] Hoc opus continet Apparitionum historiam, et ejus veritatis comprobationem plurimis et gravissimis argumentis vere invictis.

Notandum quod etiam si hoc opus ex typographia prodierit anno 1688, constat ex licentia Provincialis, data die 11 Octobris anno 1686, jam tunc opus fuisse expletum, et a theologo ad id munus electo, approbato. I-

(1) Beristain, Bibliot. Hisp. Americ. art. Morales Pastrana.—Guridi Alcoser, Apología de la Aparicion etc. cap. 15, § 1.—Oquendo, Disert. hist. sobre la Aparicion etc. tom. 2, cap. 7, § 2, núm. 468.

(2) Berist. Bibliot. art. Lazuriaga.

(3) Hoc opus ipse vidi.—De eo etiam Oquendo, Disert. hist. sobre la Aparicion etc. tom. 2, cap. 7, § 2, núm. 486.—Guridi Alcoser, Apolog. de la Aparic. etc. cap. 15, § 1.

(4) Beristain, Bibliot. art. Florencia P. Francisco.

(5) Beristain, Bibliot. art. Florencia P. Francisco; et alii communiter. Prae oculis habeo hoc opus.

ta constat in initio operis ubi approbationes et licentiae appositae sunt.

33. Betancurt Fr. Agustinus, Ordinis Sancti Francisci, suis sodalibus Philosophiam et Theologiam docuit, atque Linguae Mexicanæ fuit publicus Magister. Ab Indiarum Commissario Generali suae Provinciae Cronista constitutus fuit, quod deinde officium litteris Apostolicis fuit ipsi confirmatum. Mexicanam etiam Historiam, et Ecclesiasticam et civilem, illustravit. [1]

In opere, cui titulus *Cronica de la Provincia del Santo Evangelio de México*, in eadem civitate typ. edit. anno 1697 (2) sed approbato anno 1692 [3] tract. 5.º cap. 4.º num. 55 et seq. narrat Apparitiones B. M. Virginis de Guadalupe Joanni Didaco, et Apparitionem ipsius Imaginis coram Antistite mexicano in ipsius indi palliolo; atque de ejus cultu, et miraculis loquitur. [4]

34. Franco de Toledo D. Augustinus, qui in Mexicana Universitate Doctoris lauream obtinuit; atque Clementinas et Instit. ibidem docuit, et in Regio Auditorio Mexicano consedit: vir litteratus, et Matheseos peritus. (5) Hic ipse est, ut patet ex Eguiara et Beristain, quem Boturini (6) dicit Franquis, et similiter Guridi Alcoser. (7) Reliquit

[1] Eguiara, Bibliotheca Mexicana, art. Fr. Augustinus de Betancurt.—Beristain, Bibliot. art. Betancurt Fr. Agustin.

[2] Eguiara, Biblioth. art. Fr. Augustinus Betancurt.—Beristain, Bibliot. art. Betancurt Fr. Agustin.

(3) V. licentiam Commissarii, operi praefixam.

(4) Est in conspectu hoc opus cum scribitur haec Dissertatio.—V. etiam Oquendo, Disert. hist. sobre la Aparicion etc. tom. 2, cap. 7. § 4, num. 511 et seq.—Guridi Alcoser, Apolog. de la Aparicion etc. cap. 15 § 1.

[5] Eguiara, Biblioth. art. Augustinus Franco de Toledo.—Beristain, Bibliot. art. Franco de Toledo D. Agustin.

(6) Catálogo del Museo Indiano, § 35, núm. 10.

(7) Apol. de la Aparicion etc. cap. 15, § 1.

Quaedam Manuscripta, quae ita nuntiat Boturini: (1) *Diferentes cuadernos de Apuntes Históricos, probados en forma jurídica con textos de ambos Derechos. Obra que dedicó á la gran Señora [B. M. V. de Guadalupe].*

In eo opere, uti claris verbis exprimit Eguiara, (2) Guadalupensis Imaginis historia optimis monumentis historicis, et Juris argumentis illustratur.

Quo anno hoc opus perfectum fuerit non constat; verum conjici potest ex eo quod ejus auctor anno 1702 quodam Poema publicum fecit (3)

35. Aviles. Presbiter. Huic pertinet

Manuscrito de las Apariciones y del nuevo célebre Santuario que se fabricó últimamente en Guadalupe.

His verbis hoc opus nuntiat Boturini, [4] quod quidem opus apud se habuit. [5] Atque asserit sibi videri operis auctorem esse Presb. terum. Aviles, licet alius, gloriam ambiens, veri auctoris nomen deleberit, et suum nomen apposuerit operi; insuper addens nonnulla folia á se scripta. [6]

Quo autem tempore prodierit hoc Manuscriptum conjici poterit ex eo quod dicat Boturini ejus auctorem loqui *del nuevo célebre Santuario que se fabricó últimamente.* Quatuor autem templa fuerant constructa ad Tepeyacatl in honorem B. M. V. de Guadalupe: primum parvulum fuit: tertium non fuit erectum nisi ut ibi asservaretur Sacra Imago dum quartum aedificabatur: templum secundum dicatum anno 1622; quartum dicatum fuit anno 1709. (7) De hoc templo agi videtur; nam quartum

(1) Catálogo del Museo Indiano, § 35, núm. 10.

(2) Eguiara, ubi supra.

(3) Beristain, ubi supra.

(4) Boturini, Catálogo del Museo indiano, § 35, núm. 9.

(5) ib.

(6) ib.

(7) Guridi Alcoser, Apol. de la Aparicion, Apendice, § 2.

templum erat ultimo erectum eo tempore quo Mexici degebat Boturini.

Num hic Aviles idem est qui scripsit *Viridarum poeticum* (de quo ante), An alius? Alium esse credibile est, nam *Viridarium* typ. fuit edit. anno 1669; templum autam de quo hic Aviles, illud esse videtur quod dictum fuit anno 1709, id est, quadraginta annis post *Viridarii* editionem.

36. Ayala Fr. Antonius, Doctor Universitatis Mexicae, qui, et docuit ut Magister, et studia direxit in Collegio Sancti Pauli, et Provincialis Praelatus Augustiniana Mexicae Provinciae fuit; atque Mexicanarum anti-quitatum fuit peritus, [1] scripsit

Deprecacion á Nuestra Señora de Guadalupe, hecha á nombre de la Provincia Agustiniána de México, contra los terremotos, incendios y pestes. Typis edit Mexici anno 1712. [2]

37. Perez de la Fuente D. Joseph Antonius, Parochus, Linguae Mexicanae peritissimus, et humanarum litterarum studiosus, [3] Inter alia haec Manuscripta reliquit.

Relacion de la admirable Aparicion de Nuestra Señora de Guadalupe, escrita en Mexicano y en Castellano. Scripta fuit haec Narratio anno 1712. (4)

Drama sacrum de eadem re mexicanis versibus.

Mexicana Carmina de eadem re.

Haec tria opera apud se habuit Boturini. [5]

(1) Beristain, Bibliot. art. Ayala Fr. Antonio.—Eguiara, Biblioth. art. Fr. Antonius de Ayala.

(2) Eguiara, ubi supra.—Berist. ubi supra.

(3) Beristain, Bibliot. art. Fuente D. Antonio Perez.

(4) Berist. ib.

(5) Catálogo del Museo Indiano, § 24, núm. 5, et § 35, núm. 8.

38. Villerias D. Joseph, Advocatus Regii Auditorii Mexicani, humanis in litteris, et in lingua non modo Latina, sed etiam Graeca instructus, [1] scripsit

Poema, Typ. ed. anno 1724, de quo meminit Guridi Alcoser, [2] narrans scriptores, qui de Guadalupensi Apparitione locuti sunt.

Asserit Beristain inter opera hujus auctoris, quae tribus tomis in Biblioth. Mexicanae Universitatis tunc inveniebantur, haberi opus cui titulus *Guadalupe*, quatuor libris comprehensum, scriptum anno 1724. (3) Aliud a Poemate erit necne hoc opus?

39. A Sancto Cayetano Joseph, Tertii Ordinis Sancti Augustini, (4) scripsit

Historia de la Santísima Virgen María de Guadalupe en verso castellano. Mexici typis edit. anno 1729. (5)

40. Castro P. Franciscus, Soc. Jesu, (6) scripsit

La octava maravilla y sin segundo milagro de México, perpetuado en las rosas de Guadalupe. Mexici typis edit anno 1730. Quinque *Cantus* habuit hoc poema, quibus descripsit, et laudibus extulit B. M. V. de Guadalupe Apparitionem. (7)

41. Clericus quidam, cujus nomen non recordatus est Boturini, scripsit

Poesía Castellana, quam apud se habuit Boturini, (8)

(1) Beristain, Bibliot. art. Villerias y Roelas D. José.

(2) Guridi Alcoser, Apolog. de la Aparicion, cap. 15, § 1

(3) Beristain, Bibliot. art. Villerias y Roelas D. José.

(4) Beristain, Bibliot. art. S. Cayetano hermano José.

(5) Beristain, Bibliot. art. S. Cayetano José—Guridi Alcoser, Apolog. de la Aparicion cap. 15, § 1.

(6) Bibliot. art. Castro P. Francisco.

(7) Berist. ib.

(8) Catálogo del Museo Indiano § 34, núm. 10.

eamque enumerat inter ea quae ad Guadalupensis Apparitionis historiam attinent. Quo tempore prodierit hoc poema non exprimit Boturini.

42. Salvatierra y Garnica D. Bernardinus, poeta excultus et doctus, (1) scripsit

Historia en verso de la Imágen milagrosamente aparecida de la Madre de Dios de Guadalupe. Mexici typ. edit anno 1737 (2) et denuo anno 1790. (3)

+ *El Patronato de Nuestra Señora de Guadalupe y el juramento de México.* Typis edit. Mexici anno 1747. Ita Beristain. (4) Eguiara (5) refert tria opera hujus auctoris typ. edita anno 1737, quaeque de B. Maria Virgine de Guadalupe tractant. Beristain duo tantum de hac re hujus auctoris opera refert. Oquendo (6) autem videtur unius operis triplicem editionem anno 1737 factam, et in tertia editione opus fuisse auctum, atque tractasse de Patronatu Guadalupensi.

43. Rivera Guzman D. Theobaldus, Presbyter, Doctoris laurea in Theologia, et in Jure Canonico insignitus, qui quater Dignitatem Episcopalem recusavit; atque uti sapientia insignis, ita etiam virtutibus ornatus fuit, (7) reliquit

(1) Oquendo, Disert. hist. sobre la Aparicion, etc. tom. 2, cap. 7, § 2, núm. 484.

(2) Eguiara, Biblioth. art. D. Bernardinus de Salvatierra et Garnica — Oquendo Disert. hist. sobre la Aparicion, etc. cap. 7, § 2, núm. 484 — Guridi Alceser, Apolog. de la Aparicion, etc. cap. 15, § 1.

(3) Beristain, Biblioth. art. Salvatierra y Garnica D. Bernardino.

(4) Ubi supra.

(5) Ubi supra.

(6) Ubi supra.

(7) Beristain, Biblioth. art. Rivera Guzman Illmo. D. Tebaldo.

Fragmentos para la Historia de Nuestra Señora de Guadalupe de México. Ms. (1)

Relacion y estado del culto, lustre, progresos y utilidad de la Congregacion de Nuestra Señora de Guadalupe de México, fundada en Madrid, en la Iglesia de San Felipe el Real. Typis edit. ibi anno 1740: aucta, et rursus typ. ed. anno 1757. (2) Insertum etiam fuit in opere, cui titulus *Coleccion de obras y opúsculos pertenecientes á la Aparicion* etc. typ. edit anno 1785. Prae oculis habeo hoc opus.

44. Lazcano P. Franciscus Xaverius, Soc. Jesu, doctus Angelopoli Philosophiam, Mexici autem Rhetoricam, et Theologiam scholasticam, et Sacrarum Litterarum Expositionem. (3) Huic pertinent

Brevis Notitia Apparitionis mirabilis B. M. V. de Guadalupe. Romae typ. ed. anno 1757 juxta Beristain: (4) et juxta Guridi Alcoser, (5) ab anno 1740 ex typis prodit publici juris facta a Congregatione Guadalupensi Matriti erecta.

Zodiaco Guadalupano. Typis dat. Mexici anno..... et iterum anno 1776 (6)

In opere cui titulus *Vida del P. Juan Antonio de Oviedo*, typ. edit. anno 1760, (7) scripsit

+ *Las diligencias practicadas por el P. Francisco López para conseguir el Oficio propio de Nuestra Señora de Guadalupe, y las funciones hechas por esta causa.* (8)

(1) Beristain, Biblioth. art. Rivera Guzman Illmo. D. Teobaldo. — Guridi Alcoser, Apolog. de la Aparicion etc. cap. 15, § 1.

(2) Berist., ib. — Guridi Alcoser, ib. — Oquendo, Dis. hist. sobre la Aparicion, etc. tom. 2, cap. 7, § 2, núm. 481.

(3) Beristain, Biblioth. art. Lazcano P. Francisco Xavier.

(4) Beristain, Biblioth. art. Lazcano P. Francisco Xavier.

(5) Apolog. de la Aparicion etc., cap. 15, § 1.

(6) Beristain, ubi supra.

(7) Berist., ib.

(8) Guridi Alcoser, Apolog. de la Aparicion cap. 15, § 1.